

Rozwój zasobów portalu CIOP-PIB w latach 2014-2015

W ramach działań upowszechniających wyniki prac naukowo-badawczych prowadzonych w CIOP-PIB zasoby jego portalu internetowego <http://www.ciop.pl> zostały znacząco wzbogacone. Udostępniono m.in. wiele nowych serwisów dotyczących aktualnych zagadnień z zakresu bhp, odpowiadających na potrzeby informacyjne konkretnych odbiorców. Rozszerzyły one dział portalu *BHPInfo* oraz *Serwisy*, zarówno tematyczne, jak i przeznaczone – głównie – dla pracowników niepełnosprawnych, wchodzących na rynek pracy oraz mikroprzedsiębiorstw, działających w przemyśle meblarskim oraz w handlu detalicznym.

Wzbogacanie zasobów informacyjnych ukierunkowane jest nie tylko na zaspokajanie wyartykułowanych potrzeb użytkowników portalu, ale również kształtowanie ich zainteresowań za pomocą eksponowania nowych zagadnień, w miarę rozwoju problematyki badań podejmowanych w Instytucie. Ważnymi czynnikami stymulującymi rozbudowę zawartości merytorycznej portalu CIOP-PIB są więc nowości technologiczne w środowisku pracy, innowacyjne rozwiązania znanych problemów związanych z bhp, zjawiska w obszarze niespotykanych dotychczas zagrożeń zawodowych, aktualne wydarzenia mające wpływ na kształtowanie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, a także analiza zainteresowań użytkowników portalu. Zapytania dotyczące zagadnień z zakresu bhp są tu ważną wskazówką.

Nowe serwisy i materiały informacyjne

Z uwagi na bardzo dynamiczny w ostatniej dekadzie rozwój elektronicznych środków łączności bezprzewodowej, w tym zwłaszcza telefonii komórkowej, przedmiotem zainteresowania społecznego stał się m.in. wpływ tych urządzeń na stan zdrowia ich użytkowników, zwłaszcza pod kątem zagrożeń elektromagnetycznych. Problem ten występuje również w środowisku pracy, ponieważ jest ono jednym z tych obszarów funkcjonowania społeczeństwa, w którym telefonia komórkowa stosowana jest bardzo często, a telefon komórkowy stanowi niekiedy jedno z podstawowych narzędzi pracy.

Innym zjawiskiem społecznym wpływającym na bezpieczeństwo pracy dużych grup zawodowych jest rozwój motoryzacji i ogólnie pojmowane bezpieczeństwo na drodze. Duża wciąż liczba wypadków drogowych w Polsce nie pozostaje bez wpływu na bezpieczeństwo np. kierowców zawodowych.

W CIOP-PIB prowadzone są także m.in. badania dotyczące nowoczesnych metod zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwach. Jednym z rozwijanych obecnie kierunków w tym obszarze jest koncepcja „bezpieczeństwa behawioralnego”, zakładająca wykorzystanie w kształtowaniu kultury bezpieczeństwa w środowisku pracy naturalnych reakcji psychologicznych, charakteryzujących ludzkie zachowania w różnych okolicznościach spotykanych w procesach pracy.

Zasygnalizowane problemy współczesnego środowiska pracy stały się impulsem do poszerzenia działu portalu *BHPInfo* o dwa nowe serwisy tematyczne: „Bezpieczeństwo na drodze, w aspekcie bhp kierowcy zawodowego”

oraz „łączność mobilna – a zagrożenia polami e-m”, w których zamieszczono zestawienia dostępnych w CIOP-PIB materiałów merytorycznych oraz elementy prezentacji właściwe dla działu portalu *BHPInfo*. W dziale *Serwisy* (tematyczne) zaimplementowano natomiast nowy serwis pn. „Bezpieczeństwo behawioralne”, prezentujący wyniki badań prowadzonych przez Instytut w tym zakresie oraz przykłady dobrych praktyk uzyskane w bezpośredniej współpracy z przedsiębiorstwami. Na rys. 1. przedstawiono ich pierwsze strony.

Obszarem wiedzy niezmiennie stanowiącym przedmiot dużego zainteresowania użytkowników portalu jest legislacja. Jest to zrozumiałe z uwagi na obligatoryjność stosowania przepisów dotyczących bhp, wyartykułowanych w aktach prawnych, a także częste i trudne do śledzenia zmiany ich dotyczące. Dlatego też cenne i często poszukiwane są opracowania o charakterze komentarzy lub interpretacji do aktów prawnych. Szereg tego typu opracowań opublikowano w ramach projektów realizowanych w Instytucie, w celu przybliżenia i wyjaśnienia problemów prawnych, istotnych dla różnych grup pracowniczych lub różnych sektorów gospodarki. Aby ułatwić użytkownikom portalu dostęp do tych opracowań, na ich bazie uruchomiono w dziale *BHPInfo* serwis internetowy „Prawne aspekty bezpieczeństwa i higieny pracy”.

Kolejnym zjawiskiem społecznym jest psychospołeczny problem zachowania równowagi pomiędzy czasem poświęcanym pracy a życiem pozazawodowym. Z różnych względów równowaga ta bywa często zaburzana, co może powodować konsekwencje zarówno dla pracownika, jak i pracodawcy. Badania nad tym problemem w wielu ciekawych aspektach były prowadzone zarówno w Instytucie, jak i innych placówkach naukowo-badawczych i zaowocowały szeregiem publikacji, które przedstawiono w jednym serwisie zatytułowanym „Równowaga praca – życie” w Dziale *BHPInfo*.

Na rys. 2. przedstawiono pierwsze strony nowych serwisów zatytułowanych: „Prawne aspekty bezpieczeństwa i higieny pracy” oraz „Równowaga praca – życie” (*BHPInfo*).

Trzy duże serwisy przeznaczone dla osób niepełnosprawnych oraz podmiotów wspomagających ich wejście na rynek pracy zostały opracowane w związku z popularyzacją w Internecie wyników projektu „Ramowe wytyczne w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń oraz przystosowania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach”. Bogaty zestaw materiałów informacyjnych oraz instruktażowych, stanowiących doraźną pomoc dla pracodawców w zakresie dostosowywania środowiska pracy do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych, przetworzono na trzy odrębne serwisy internetowe w formie html, zapewniającej bezpośredni dostęp do każdego rozdziału każdej publikacji z osobna. Poszczególne rozdziały monograficznych opracowań mogą być obecnie odrębnie wyszukiwane, co zwiększa znacząco „widoczność” publikacji w Internecie.

Serwis „Ramowe wytyczne – projektowanie obiektów, pomieszczeń oraz przystosowanie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych” zawiera: wskazówki dotyczące sposobów przystosowywania środowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, zalecenia architektoniczne do projektowania obiektów i pomieszczeń pracy dla osób niepełnosprawnych, wytyczne doty-

Rys. 1. Nowe serwisy w dziale *BHPInfo*: (od lewej) „łączność mobilna – a zagrożenia polami e-m” oraz „Bezpieczeństwo na drodze, w aspekcie bhp kierowcy zawodowego” oraz serwis „Bezpieczeństwo behawioralne”

Rys. 2. Pierwsze strony nowych serwisów zatytułowanych: „Prawne aspekty bezpieczeństwa i higieny pracy” oraz „Równowaga praca – życie” (*BHPInfo*)

zące oświetlenia i sygnalizacji wizualnej, akustyki pomieszczeń i sygnalizacji dźwiękowej, wymagania związane z możliwością wystąpienia w środowisku pracy promieniowania elektromagnetycznego, wymagania związane z obciążeniem fizycznym pracownika i przestrzenną organizacją stanowiska pracy osób niepełnosprawnych, zalecenia dotyczące bezpieczeństwa użytkowania maszyn i innych urządzeń technicznych, warunków mikroklimatu, występowania na stanowiskach pracy czynników chemicznych oraz psychospołecznych warunków pracy. Serwis uzupełnia dodatkowy spis literatury tematu oraz ogólne informacje o całym projekcie.

W podobny sposób w drugim serwisie udostępniono zawartość publikacji zatytułowanej „Przystosowanie obiektów, pomieszczeń oraz stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach – dobre praktyki”, zawierającej konkretne przykłady realizacji dostosowań środowiska pracy.

W ostatnim z serwisów obejmujących treści publikacji opracowanych w ramach wspomnianego projektu udostępniono 200 szt. „Kart charakterystyki zawodów” przystosowanych do możliwości osób niepełnosprawnych z różnymi typami niepełnosprawności. Każda z nich zawiera krótką charakterystykę danego zawodu, wymagania stawiane pracownikowi, opis czynników utrudniających zatrudnienie pracownika niepełnosprawnego w omawianym zawodzie oraz opis możliwości zatrudnienia w zawodzie osób z określonymi rodzajami niepełnosprawności: dysfunkcją narządów ruchu, wzroku, słuchu, sfery psychicznej oraz epilepsją. Ponadto określono, jakiego typu przystosowania stanowiska pracy należy zastosować do kilku różnych rodzajów niepełnosprawności.

Na rys. 3. przedstawiono pierwszą stronę serwisu prezentującego „Ramowe wytyczne”, a także serwisu dotyczącego problematyki dobrych praktyk w zakresie dostosowania stanowisk pracy do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych oraz serwis „Karty charakterystyki zawodów”.

Udostępniono ponadto dwa nowe serwisy w cyklu „Bhp dla mikroprzedsiębiorstw”, dotyczące specyfiki bezpieczeństwa i higieny pracy w przemyśle meblarskim, a także bhp w małych placówkach handlu detalicznego, na przykładzie małych sklepów spożywczych oraz przemysłowych.

Poza przedstawionymi, nowymi serwisami, warto zapoznać się z innymi, istniejącymi już wcześniej, ale zaktualizowanymi i znacząco rozbudowanymi w bieżącym roku. Wzbogacano np. monograficzny serwis nt. polskiego systemu *Przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym* w informacji dotyczące procedur określonych w tegorocznej nowelizacji prawa ochrony środowiska oraz wymagań zdefiniowanych w prawie polskim, uwzględniających zapisy Konwencji z Aarhus (odnoszącej się do trzech obszarów: zapewnienia społeczeństwu przez władze publiczne dostępu do informacji dotyczących środowiska, ułatwienia udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji mających wpływ na środowisko oraz rozszerzenia warunków dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska).

Rozbudowano poza tym serwis „Absencja chorobowa” w dziale *BHPInfo*, a na bieżąco aktualizowane są serwisy dotyczące wydarzeń z zakresu bhp, m.in. konferencji, seminariów, konkursów, związanych z tą problematyką oraz prowadzonych przez Instytut kampanii informacyjnych, obecnie pod hasłami „Stres w pracy? Nie, dziękuję” oraz „Podziel się bezpieczeństwem”.

Ponadto do dyspozycji użytkowników pozostaje stale aktualizowany serwis prawny (obecnie zawierający już informacje o ponad 1500 aktach prawnych związanych z bhp), dodatkowo wzbogacony w 2015 roku o komentarze do nowo wprowadzanych w życie przepisów. Warto zapoznać się również z ok. 100 odpowiedziami na szczegółowe pytania natury prawnej, zgłaszane do Instytutu przez uczestników procesów pracy w latach 2014-2015.

dr inż. Małgorzata Suhecka
Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy

Rys. 3. Pierwsze strony: serwisu „Ramowe wytyczne...”, serwisu dotyczącego problematyki „Dobrych praktyk w zakresie dostosowania stanowisk pracy do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych” oraz serwisu „Karty charakterystyki zawodów”

ZMIANY W PRZEPISACH

Wykaz prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet – zmiana

13 listopada 2015 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet (Dz.U. poz. 1737). Podstawą prawną do wydania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r. w sprawie wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet (Dz.U. Nr 114, poz. 545 oraz z 2002 r. Nr 127, poz. 1092), jest art. 176 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.).

Rozporządzenie wdraża dyrektywę Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 110) po jej zmianach, dokonanych przez dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/27/UE z dnia 26 lutego 2014 r. zmieniającą dyrektywę Rady 92/58/EWG, 92/85/EWG, 94/33/WE, 98/24/WE oraz dyrektywę 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w celu dostosowania ich do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dz. Urz. UE L 65 z 5.03.2014, str. 1).

Zmiany dotyczą części VII załącznika – „Prace w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi” – którego dotychczasową treść oznaczono jako ust. 1 i dodano ust. 2, wskazujący, w odniesieniu do kobiet w ciąży, na prace w narażeniu na inne czynniki biologiczne zakwalifikowane do grupy 2–4 zagrożenia, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 222¹ § 3 Kodeksu pracy – jeżeli wyniki oceny ryzyka zawodowego, z uwzględnieniem działań terapeutycznych wymuszonych określonymi czynnikami biologicznymi, wskażą na zagrożenie zdrowia kobiety w ciąży lub niekorzystny wpływ na przebieg ciąży.

Ponadto zmieniono część VIII załącznika – „Prace w narażeniu na działanie szkodliwych substancji chemicznych”, wskazując jako prace, których nie powinny wykonywać kobiety w ciąży lub karmiące piersią, prace w narażeniu na substancje i mieszaniny spełniające kryteria klasyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającym i uchylającym dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1) w jednej lub kilku wymienionych w rozporządzeniu klasach lub kategoriach zagrożenia.

Oprac. Anna Gałązka
specjalistka ds. legislacji